

07.11.2022

Asia/32

§ 770

V 23.11.2022, Valtuutettu Teija Makkosen aloite Urhean yläkoulutoiminnan laajentamisesta

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Teija Makkosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Teija Makkonen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaikki Helsingin yläkoulut liitetään mukaan Urhean yläkoulutoimintaan liikuntalähikouluksi.

Tällä hetkellä Urhean verkostoon kuuluu yhdeksän kaupungin peruskoulua ja seitsemän sopimuskoulua, joista osa tarjoaa urheilu- tai liikuntapainotteista opetusta ja osa toimii liikuntalähikouluina. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pyritään lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urhean toimintaa kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelut tukee osaltaan toiminnan mahdollistamista yhä kattavammin.

Kaupunginhallitus ei kuitenkaan kannata kaikkien koulujen lisäämistä Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi, koska nuorten säännöl-

listä liikkumista edistetään kaikissa kaupungin yläkouluissa kokonaisvaltaisesti ja monin eri keinoin.

Kaupunkistrategian mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Liikkumista edistetään myös kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa, perusopetuksen toimintaa ohjaavissa opetussuunnitelmissa sekä koulujen toimintasuunnitelmissa. Kaikki kaupungin peruskoulut ovat mukana valtakunnallisessa Liikkuva koulu -ohjelmassa, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liikkumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista harrastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen.

Urhean yläkoulutoiminta sisältää kouluviikon yhteydessä toteutettavat Urhea-treenit sekä Kasva urheilijaksi -oppisisällöt osana koulun muuta opetusta. Urhean yläkoulutoiminnassa on tällä hetkellä mukana yli 1 000 helsinkiläistä nuorta, mutta yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava.

Yläkoulutoiminnan mallissa on kolme osaa. Ensinnäkin urheilusta innostuneille nuorille tarjotaan juuri heille suunnattua liikuntaa ja liikuntakasvatusta koulupäivän aikana. Toiseksi nuorille on tarjolla tavoitteellista laji- ja fysiikkaharjoittelua koulupäivän yhteydessä seurojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kolmanneksi pyritään rakentamaan toimivaa koulu-koti-seura-yhteistyötä, jonka avulla turvataan nuorten tasapainoinen arki. Malli perustuu Olympiakomitean tuottamiin oppimateriaaleihin, yhtenäisiin harjoitusaikoihin ja Urhean linjaamaan fysiikkaharjoitusten sisältöön.

Urhea-treenit ovat avoimia ja maksuttomia kaikille helsinkiläisille yläkouluikäisille nuorille, jotka ovat innostuneita tavoitteellisesta urheilusta. Urhea-treeneissä nuoret pääsevät osallistumaan monipuolisiin fysiikka- ja lajiharjoituksiin missä tahansa koulussa riippumatta siitä, mitä koulua nuori itse käy. Tällä hetkellä suurin osa Urhea-treeneistä toteutetaan aamuisin, mutta kaupungin tavoitteena on, että jatkossa treenejä olisi nykyistä enemmän myös iltapäivisin, jotta niiden saavutettavuus parane urheilusta innostuneiden nuorten keskuudessa.

Kaupunki tukee Urhea-treenien tuottamista taloudellisesti, ja järjestää myös itse monenlaista yläkouluikäisille suunnattua maksutonta liikuntaa. Kuluvan lukuvuoden aikana laajennetaan erillisellä koronapalautumisrahoituksella järjestettävää KouluPT-toimintaa, jossa nuoria tuetaan liikunnallisen elämäntavan pariin liikuntaneuvonnan avulla. Kaikki kaupungin peruskoulut ovat mukana Harrastamisen Suomen mallissa, joka tarjoaa maksuttomia ja kaikille avoimia liikuntaharrastuksia koulupäivien yhteydessä. Lisäksi kaupunki tarjoaa 7–12-vuotiaille suunnattua EasySportia ja 13–17-vuotiaille suunnattua FunAction-toimintaa

maksutta. EasySport-, FunAction- ja Harrastamisen Suomen mallin puitteissa liikuntaa on tarjolla lähes 300 tuntia viikossa kattavasti eri puolilla kaupunkia.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Teija Makkosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 04.10.2022 § 169

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata kaikkien koulujen lisäämistä Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi, mutta tukee osaltaan toiminnan mahdollistamista jatkossa yhä kattavammin kaupungin eri alueilla.

Aloitteessa esitetään, että kaikki Helsingin yläkoulut tulisi liittää mukaan Urheiluakatemiaan yläkoulutoimintaan liikuntalähikouluiksi, jotta jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua Urheiluakatemiaan verkostotoimintaan omassa lähikoulussaan. Tällä hetkellä Urheiluakatemiaan verkostoon Helsingissä kuuluu yhdeksän Helsingin kaupungin peruskoulu ja seitsemän sopimuskoulu, joista osa tarjoaa urheilu- tai liikunta-

painotteista opetusta, ja osa toimii liikuntalähikouluina. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla pyritään lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemian toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla.

Urheiluakatemian järjestämä yläkoulutoiminta sisältää kouluviikon yhteydessä toteutettavat Urhea-treenit sekä Kasva Urheilijaksi -oppisisällöt osana koulun muuta opetusta. Helsingin osalta Urhean yläkoulutoiminnassa on tällä hetkellä mukana yli 1 000 nuorta. Toimintakonsepti on Helsingin kanssa saman tyyppinen myös Vantaalla, Espoossa, Keravalla, Tuusulassa ja Kirkkonummella. Koko pääkaupunkiseudulla toimintaan osallistuu yhteensä noin 3 000 nuorta noin 55 koulussa. Helsingin yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava.

Yläkoulukonseptin ydin on kolmijakoinen. Ensinnäkin urheilusta innostuneille nuorille tarjotaan juuri heille suunnattua liikuntaa ja liikuntakasvatusta koulupäivän aikana. Toiseksi nuorille on tarjolla tavoitteellista laji- ja fysiikkaharjoittelua koulupäivän yhteydessä seurojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kolmanneksi pyritään rakentamaan toimivaa koulukoti-seura -yhteistyötä, jonka avulla on tavoitteena turvata nuorten tasapainoinen ja hyvä arki. Konsepti perustuu Olympiakomitean tuottamiin Kasva Urheilijaksi -oppimateriaaleihin, yhtenäisiin harjoitusaikoihin (tiistaisin klo 8-9.30 ja keskiviikkoisin klo 15-16.30) ja Urhean linjaamaan sisältöön Urhea-treenien monipuolisissa fysiikkaharjoituksissa.

Urhea-treenit ovat avointa ja maksutonta urheiluharrastustoimintaa kaikille helsinkiläisille yläkouluikäisille nuorille, jotka ovat innostuneita tavoitteellisesta urheilusta. Urhea-treeneissä nuoret pääsevät osallistumaan monipuolisiin fysiikka- ja lajiharjoituksiin missä tahansa koulussa riippumatta siitä, mitä koulua kukin nuori itse käy. Helsingin kaupungin liikuntapalvelut ja perusopetus tukevat taloudellisesti Urhea-treenien tuottamista. Tällä hetkellä suurin osa Urhea-treeneistä toteutetaan aamuisin, mutta kaupungin tavoitteena on, että jatkossa Urhea-treenejä tuotettaisiin nykyistä enemmän iltapäivisin, jotta niiden saavutettavuus paranisi urheilusta innostuneiden nuorten keskuudessa.

Urhea-treenien ohella lasten ja nuorten säännöllistä ja päivittäistä liikkumista pyritään edistämään monin muinkin tavoin kaikissa kaupungin yläkouluissa. Liikkumisen edistäminen on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan 2021–25 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021, § 293), jonka mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Liikkumista edistetään myös osana kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa (2022–25), jossa liikkumisen lisäksi yhtenä painopisteenä on terveelliset elintavat. Toteutettuja toimenpiteitä arvioidaan ja kehitetään tarkoituksenmukaisten mittareiden ja tutkimusten avulla.

Liikkumistaitojen edistäminen on kirjattu myös perusopetuksen toimintaa ohjaaviin perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöihin. Liikkumistaitoja ja fyysistä aktiivisuutta lisäämällä tuetaan lasten ja nuorten opiskelukykyä ja vähennetään istumisesta koituvia haittoja. Liikkuminen on kirjattu myös lukuvuosien 2021–22 ja 2022–23 koulujen toimintasuunnitelmiin osaksi hyvinvoinnin osa-aluetta. Helsingin kaikki perusopetuksen koulut ovat rekisteröityneet myös valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liikkumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista harrastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen.

Lukuvuonna 2022–23 yläkouluikäisille nuorille tarjotaan edelleen myös KouluPT-toimintaa, jossa nuoria tuetaan liikunnallisen elämäntavan piiriin liikuntaneuvonnan avulla. KouluPT-toimintaan ohjautuminen tapahtuu opettajan, oppilashuollon, kouluterveydenhuollon tai nuoren vanhempien toiveesta. Esimerkiksi Move!-mittausten antama informaatio voi toimia herätteenä KouluPT-toimintaan ohjaamisessa. KouluPT-toimintaa toteutetaan erillisellä koronapalautumisrahoituksella. Lisäksi kaikki peruskoulut ovat mukana Harrastamisen Suomen mallissa, joka tarjoaa maksuttomia ja kaikille avoimia liikuntaharrastuksia koulupäivien yhteydessä samaan tapaan, kuin kaupungin omat toimintamallit EasySport ja FunAction ovat tarjonneet jo vuodesta 2010 alkaen. EasySport-, FunAction- ja Harrastamisen mallin liikunnallisia tunteja on tarjolla yhteensä jopa lähes 300 tuntia viikoittain kattavasti eri puolilla kaupunkia.

Käsittely

04.10.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:
Poistetaan neljännessä kappaleesta: "ja yhteensä 15 koulua".

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:
Teija Makkonen: Lisätään kappaleen 4) loppuun.

Helsingin yläkouluverkosto ei ole vielä alueellisesti kattava.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Teija Makkosen vastaehdotuksen yksimielisesti.

13.09.2022 Pöydälle

07.11.2022

Asia/32

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 06.09.2022 § 218

HEL 2022-005400 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Teija Makkosen valtuustoaloitteesta Helsingin kaupungin kaikkien yläkoulujen liittämistä mukaan Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi:

Aloitteessa esitetään, että kaikki Helsingin yläkoulut tulisi liittää mukaan Urheiluakatemiaan yläkoulutoimintaan lähiliikuntakouluiksi, jotta jokaisella nuorella olisi mahdollisuus osallistua Urheiluakatemiaan verkostotoimintaan omassa lähikoulussaan.

Tällä hetkellä Urheiluakatemiaan verkostoon Helsingissä kuuluu yhdeksän Helsingin kaupungin peruskoulua ja seitsemän sopimuskoulua, joista osa tarjoaa urheilu- tai liikuntapainotteista opetusta ja osa toimii lähiliikuntakouluina. Urheiluakatemiaan järjestämät Urheatreenit ovat avoimia ja maksuttomia kaikille helsinkiläisille yläkouluikäisille nuorille. Urheatreeneissa pääsee osallistumaan monipuolisiin fysiikka- ja lajiharjoitukseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta liikkumisen lisääminen kaikissa ikäryhmissä on erittäin tärkeää. Tätä edistetään Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kehittämällä toimintaympäristöjä ja -kulttuuria varhaiskasvatukseen yksiköissä, kouluissa ja oppilaitoksissa. Toimilla pyritään vaikuttamaan myös perheiden liikkumiseen sekä terveellisten elämäntapojen edistämiseen.

Lasten ja nuorten säännöllistä ja päivittäistä liikkumista pyritään edistämään monipuolisesti koko kaupungissa. Liikkumisen edistäminen on kirjattu Helsingin kaupunkistrategiaan 2021 - 2025 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021, § 293), jonka mukaan liikkuminen sisältyy jokaiseen varhaiskasvatus-, koulu- ja opiskelupäivään. Liikkumista edistetään myös osana kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa (2022 - 2025), jossa liikkumisen lisäksi yhtenä painopistealueena on terveelliset elintavat. Toteutettuja toimenpiteitä arvioidaan ja kehitetään tarkoituksenmukaisten mittareiden ja tutkimusten avulla.

Liikkumistaitojen edistäminen on kirjattu myös perusopetuksen toimintaa ohjaaviin perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöihin. Liikkumistaitoja ja fyysistä aktiivisuutta lisäämällä tuetaan lasten ja nuorten opiskelukykyä ja vähennetään istumisesta koituvia haittoja.

Helsingin kaupungissa kaikki perusopetuksen koulut ovat rekisteröityneet valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, jonka tavoitteena on oppilaiden osallistaminen, liikkumisen lisääminen, istumisen vähentäminen sekä liikunnallista harrastustoimintaa tarjoavien koulujen osuuden lisääminen. Helsingin kaikki peruskoulut ovat mukana myös Harrastamisen Suomen mallin mukaisessa toiminnassa, joka tarjoaa useita liikunnallisia harrastuslajeja.

Liikkuminen on kirjattu myös lukuvuonna 2021–2022 ja 2022–2023 koulujen toimintasuunnitelmiin osaksi hyvinvoinnin osa-alueetta. Vuodesta 2020 alkaen Helsingin kaupunki on tarjonnut 7–12-vuotiaille suunnattua EasySportia ja 13–17-vuotiaille suunnattua FunAction-toimintaa maksutta. Lisäksi on lisätty EasySportin soveltavan liikunnan toimintaa.

Helsingin kaupunki laajentaa erillisellä koronapalautumisrahoituksella 7.–9.-luokkalaisille suunnattua KouluPT-toimintaa lukuvuonna 2022–2023. KouluPT-toiminnassa tarjotaan yläkouluikäisille tukea liikunnalliseen elämäntapaan liikuntaneuvonnan muodossa. KouluPT-toimintaan ohjautuminen tapahtuu opettajan, oppilashuollon, kouluterveydenhuollon tai nuoren vanhempien toiveesta. Esimerkiksi Move!-mittausten antama informaatio voi toimia herätteenä KouluPT-toimintaan ohjaamisessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee lasten ja nuorten liikkumisen tärkeänä asiana ja Helsingissä edistetään kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten liikkumista muun muassa edellä esitetyin keinoin. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata kaikkien yläkoulujen liittämistä mukaan Urhean yläkoulutoiminnan liikuntalähikouluiksi. Toimialalla pyritään kuitenkin lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemia toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasa-vertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla.

Käsittely

06.09.2022 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Pia Kopra: Muutetaan kappaleen 10 virke ”Toimialalla pyritään kuitenkin lukuvuoden 2022–2023 aikana selvittämään mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemia toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta ver-

07.11.2022

kostotoimintaan osallistuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin eri alueilla” muotoon ”Toimialalla selvitetään luku-
vuoden 2022–2023 aikana mahdollisuuksia lisätä Urheiluakatemian
toimintaa Helsingin kaupungin kouluissa, jotta verkostotoimintaan osal-
listuvia kouluja olisi laajemmin ja tasavertaisemmin tarjolla kaupungin
eri alueilla”.

Pia Kopran vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

23.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Panu Hatanpää, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27095
panu.hatanpaa(a)hel.fi